

LÉGY A KARÁCSONY!

Lk 2, 14

A Karácsony! Ha kimondom e szót, szárnyra nő bennem; kilombosodik a lelkem; s ha nem figyelek nagyon magamra, képzeletem a valóságból is ki akar nyújtózni. A bennem és belém sűrűsödő sötétségem látása; a sokszor szót sem értő süketségem hallássá lesz. Karácsony! Kimondom és úgy érzem, hogy tér és idő, mélység és magasság bennem találkoznak. Egyszerre tudok lenni felnőtt és gyermek, a mindennapok kapkodó rohanása és bethlehemi éj szertartásos nyugalma. Keres a múltam s a jelen, és én lelkemben ünnepelek; olyanak érzem magam, mint egy csillagszórós, gyertyafényes karácsonyfa: világít bennem a karácsonyi öröm.

E fény-öröm mellett látom meg, hogy nem vagyok magamra szorult, magamba zárult egyedülvalóság, önmagamban kerek egész, hanem vagyok egy nagy közösség. Abba a közösségbe tartozónak tartom és érzem magam, amely a keleti bölcsek és királyok útján keresi, még áldozatok árán is, a jónál jobb, az igaznál igazibb utat a boldogság és a boldogulás felé. Érzem a pásztorok szoszor ijedező nyájfelelősségét. Bennem van Mária és József gyermekmentő és megtartó kötelességtudata. Őszinte bűnbánattal rá tudok bólintani lelkiismeretem szavára: bizony Heródes is vagyok. Szeretném, ha tudnék lenni sokszor magamnak és másnak is, bár pislákoló, de soha meg nem fáradó, útmutató bethlehemi csillag; a béke és jóakarát angyali üzenetének keskeny pallója.

A valamikor gyermekvágyam visszatérő hancurozó jókedve szökik bennem a kívánságok magasságába: Add Uram, hogy én legyek a karácsony! Milyen gyermeki és mégis milyen komoly ez a kívánság.

Lehet az ember karácsony? — teheti fel bárki a kérdést. A felelet egyszerű: úgy nem, ha karácsonyban a mesébe menekülő valóságot, vagy a valóságos mesét látom. Ha nem szeretet adójának, lerovandó kötelességének nézem a feldíszítendő fenyőfa jelképében a karácsonyt. Úgy nem lehet, ha csak az otthonok népszámlálásának, családi találkozások idejének, a képeslapokon útnak indított jókívánságok alkalmának ismerem ezt az ünnepet. Úgy sem lehetsz a karácsony, ha neked ez csak egy szó a szótáradban, ha csak egy pirosbetűs ünnep a naptáradban, ha csak évszázadok díszítette-táplálta szokás, kötelező formáság, vallásos elfogult vakság az, amit értesz, vagy gondolsz, mikor kimondod: Karácsony.

A karácsony csak belső, megtapasztalt valóság lehet!

Tagadhatatlan, hogy az egészséges lélek tudatos tapasztalatai, mint a jóság, szeretet, békesség, igaz valóságok. Náluk nélkül nincs sem ünnepünk, sem hétköznapiunk; nincs családi, testvéri, baráti, embertársi találkozás és egymásmellett élés. Nélkülük a szó igazi értelmében vett emberi, emberies életvitelről beszélni sem lehet; csak pusz-

ta lét, riadt egyedülvalóság, kivert farkasmagány, őskori ösztönvilág van emberi tartalom és megnyilvánulás-megnyilatkozás nélkül. A belső tapasztalati világ súlyával mérik az embert, ez ad értéket, szint, harmóniát, széles mosolyú örömet, két lábon álló békességet az embernek. Tudásunknál, képesítésünknel fogva betöltött helyünk a társadalomban csak a belső megtapasztalt világunk értékeinek a megmutatásával válhat és minősülhet emberivé. E nélkül csak üres cím, rangviselő, egy elmormolt név az ember.

Tagadni, vagy lekicsinyelni ennek a belső lelki világnak, a megtapasztalt igazságoknak értékét józan ésszel nem lehet sem emberi, sem társadalmi, sem tudományos, sem gyakorlati szempontok alapján. Súlyosabbat mondok: nem szabad, mert ez már bűn az istenit magában hordozó ember, a társadalomban önmagát megbecsülni és megbecsültetni akaró emberiség, és szerintünk, vallásos emberek szerint, bűn Isten ellen is.

Ez a belső világ ösztönösen megvolt az emberben mindig, de az értékekben a legmagasabbra, az emberire, Jézus emelte életével és példájával Ő mutatta meg, hogy a szeretet, jóság, békesség, jóakarát, igazság nem értelmünk és szótárunk elvont fogalmai, hanem megvalósítható, megélhető valóságok. Vele született és benne nőtt szemlélhetővé Istennek ez az embert nagykorúsító gondolata, mely által ünneppé szépül-szépülhet a világ, az élet.

Ennek az isteni gondolat-hordozó életnek születését ünnepeljük ma, karácsonykor. Ennek az ünnepnek vagyunk a hordozói, ünneplői.

Mikor gyermekkori vágyam felnőtt, emberi gondolattá fogalmaztam ebben a mondatban: „szeretném, ha én lennék a karácsony“, akkor ezt én úgy értettem, hogy nem csak azt kívánom, hogy az ünneplőkkel én is ünnepeljek, hanem azt kívánom és akarom, hogy a jézusi szellemre épült hitvilágom, a belső igaznak és jónak bizonyult tapasztalataim igazitanának el elsődlegesen ebben a bonyolulttá zavart világban. Életem minden tervezett és esetleges alkalmában szeretnék olyan önzetlen keresője és megtalálója lenni a jézusi tiszta irányelveknek, mint a sejtelmekből valóságra talált keleti bölcsek, mint a vándorsorsot vállaló keleti királyok, vagy mint a félelmet legyőző és mindenkinek örömet hirdető pásztorok. Szeretném azért is, mert így mindenkor életem minden utatváltó utcaszegleténél bele tudnám érezni magamat önmagamba; nem csak ösztönösen, hanem tudatosan is testvére tudnék lenni a társadalomban az embernek és öntudatos tagja közösségemnek; polgártárs Isten országában. Több jelzést tudnék adni, mint a betlehemi csillag az engem ismerőknek és a viszontjelzéseket a lelkemen tudnám átszűrni a belső tapasztalati világom izmosítására. Ha benned és mindannyiunkban a szükség késével metszene belénk ennek a karácsony-levésnek a gondolata, tudom, mindennapi sorsunkban és közös helyzetünkben nem elnőnénk egymástól, hanem egymásba tudnánk nőni, fonódni, nemcsak ünneplőnk karácsonyt, hanem akarnánk a jelképes jászolbölcső mellett mind találkozni, kik egy akarattal, együtt kívánjuk szolgálni és élni a békességet, a jóakaratot, Isten dicsőségére és az emberek boldogságára és boldogítására. Így lehetnénk mind élő Karácsonya Jézusnak. Így lenne a felolvasott égi üzenet földi valósággá. Ez a gondolat ringatja csodás történetté, éltető álommal és szép valósággá bennem a karácsonyt, így folyik egybe bennem az élet az álommal. Karácsony! Kimondom e szót és az ün-

nep varázsában valóságnak érzem a mesés sorsok sodrását. Élet! Ki-
mondom e szót és letörten látom, hogy csak mese ez a valóság.

Mesévé soványodik a való életben a szép gondolat, hogy az em-
ber, én magam legyek a karácsony. Oka az, hogy élet-halál harccá
tettük létezésünket. Ez a harc elvakít és kicserél. Kicseréli szemünk,
hogy lelki valóságaink helyett az életkínálta anyagi zsákmányok mi-
att álljunk sorompóba. Színvakká tesz. Kicseréli kezünk, hogy a sze-
retet és barátság egyetemes mozdulata helyett üssünk, törtessünk,
„nagyot markoljunk”. Kicseréli a fülünk, hogy ne halljuk a sok mel-
lettünk sülyedő Titanic-élet SOS riasztását, csak azt, ami javunkra
van. Lelki süketek lettünk. Kicseréli tisztességes gondolatunk, mert
tetteink csatatere felett a tisztességtelen logikátlanság ül a legtöbbször
győzelmet. Kicseréli akaratom, hisz tudjuk azt, hogy mi a jó és a he-
lyes, és mégsem azt tesszük. Kicseréli szívünk, hisz az élő szívek he-
lyett talán soha nem volt annyi kiégett emberi érzés, az élet piacán
soha nem árultak annyi eladó és olcsón megvásárolható emberi szívet
és érzést, mint ma. Kicserél ez az élet becsületes önmagunkból, mert
csak önmagát kínálja, a világ dolgait ígéri, ezzel foglalkozik. Erre van
beállítva, nincs más portékája, ezt vesszük.

Az emberi élet „summája” ennél jóval több! Ezt a többletet kí-
nálja karácsony. Erre vágyik az élet harcában elgyötört lelked, erre
gyermeked, családod, barátod, erre vágyik minden karácsony jötté-
vel felfokozottabban az emberiség. Minden érző emberi lélek arra vá-
gyik, hogy igazi adventek után igazi karácsony köszöntsön rá. A baj
az, hogy csak vágyik, de semmit önmagából nem ad hozzá, hogy úgy
is legyen, nem törekszik arra, hogy ő, az ember legyen a karácsony,
a békesség, a szeretet, a jóakarát, legyen a jézusi ember.

Az emberiség különböző utakon keresi a jobbik önmagát, hol min-
den ember találkozhatson, boldog legyen, boldogítson. Az első ka-
rácsony az időből visszahozhatatlan, hogy ott találkozzunk mind Bet-
lehemben. Te kell légy a karácsony. Az egyszemélyes karácsony-em-
berekből, a közös vágy alapján tömörül a világ közös nagy karácso-
nya. Így lesz Istent és embert egybeölelően örömhír Jézus születése
ünnep és bennünk ünneplő karácsony diadala, és lesz dicsőség Isten-
nek, a földön békesség és közöttünk jóakarát. Így légy te is örömhír!
Légy a karácsony! Legyünk mind a karácsony, hogy legyen béke és
jóakarát. Amen.

A TE MEGTARTÓD

Lk 2, 10—11

A közmondás szerint is: könnyebb valamit elérni, mint megtar-
tani. Igaz hogy az eléréshez a megszerzéshez nagy erőkifejtés, ál-
dozathozatal szükséges, de a megtartáshoz maximális erőkifejtés, min-
dent-áldozás kell. Emberi természetünk olyan, hogy nem csak sok
mindent el akarunk érni, de amit egyszer elértünk, azt meg is akar-
juk tartani; mindent megtartani a jelszó. Keserűségünk naponkénti

forrása, hogy ez nem sikerül. Képzeletünk és vágyaink közé, a szé-
kely közmondással, úgy bedobtuk a gyeplőt, hogy életszekerünk-
ből, a nagy „vágta miatt“ a legtöbb kihull. Életünk nyomjelzőiként rólunk
vallanak ezek. Érezzük, hogy a megtartás akarata nemcsak a mi aka-
ratunk. Ezért félünk és féltünk. Ez az érzés nem korszellemünk árnyé-
ka. Régi.

Öseink a féltett dolgaiknak kemény bástyákszegte várfalat épí-
tettek s oda menekítették, a megtartás végett. A csonka várak bizony-
ságai annak, hogy csak emberi számítás ez a megoldás. Passuth László
mondatja egyik könyvében Caprara tábornokkal, Zrinyi Ilonának,
Munkács vára hős védőjének: „a vár nem tud megtartani, mert elő-
ször a lélek roppan össze, s azután a falak is“. Mi tudjuk, hogy magunk
lettünk a várak! Értékhozó egyéniségünktől függően, erős, vagy
gyenge várak. Valamennyire ismerve önmagunkat ezért van az, hogy
félünk és féltjük értékeinket. A világ sokarcú válságának mi is egy
vonása vagyunk.

Félünk, mert tudjuk, hogy a világon valahol, egy ujj rajta van
állandóan egy gombon, melyet ha megnyom, az atom és a nukleáris
emberarcú pokol szabadul rá az életre, a földre. Féltjük az életet, s
a világot.

A társadalom összejtje, a család is soha nem tapasztalt válságba
került. Gyermek és öregek menháza, a törvényszékek, s az egész
társadalmi összkép beszél a család válságáról. Ezért féltjük a magunk
kis családját.

Féltjük a jövő „zsengéjét“, ifjúságunk, s az ők eszményeit. Szá-
mon kérjük gyermekeink eszményeit, azokat, amiket mi nem adtunk
által nekik, mert magunk sem tudtuk megtartani, s épen átadni ne-
kik. Bíráljuk őket, mert féltjük.

Félünk, hogy anyagiasodó világképünkből mindaz, amit léleknek
nevezünk, kifakul: a szeretet, a jóság, a megbocsátás, a türelem, a hit,
a bizalom, a remény. Féltjük az emberi boldogság isteni termőta-
láját.

Féltjük a lassan elhaló szavainkat, s benne az anyanyelvet. A
volt francia államelnök törvényt hozott a nyelv tisztaságának a meg-
őrzésére. Tudta, hogy egy nyelv a szavakban hal meg. Íróink sze-
rint: ha a szavak meghalnak, akkor meghalt szavakkal nem lehet hal-
dokló szavakat temetni.

Félünk anyaszentegyházunk miatt. Féltjük egyházi múltunkat,
mert úgy tudjuk, hogy a múlt mögöttünk van és nem érezzük, hogy
nem mögöttünk, hanem alattunk, volt főgondnokunk, Mikó Imre meg-
fogalmazásában. Félünk, hogy gyökértépetségünkben, mint termőfa,
száraz koronával maradunk, üres templomokkal, süket, néma haran-
gokkal.

Félünk, mert a világ nem tud megnyugtatni. A világ mást ígér,
A világ kenyérre, munkára, jogra, kereskedelemre, egyszóval anya-
giakra van berendezve, ezt ígér, s ezt is ad. Úgy van, hogyha gyerme-
keinket akarjuk megtartani elveszítjük családunk összhangját. Min-
dent megtartani nincsen módunk, úgy látszik. Talán ezért van az, hogy
annyi minden újat akarunk megszerezni, kárpótlásul a sok elvesztett
vagy veszendő értékeink helyett. Legyen mit veszíteni, s maradjon
is még valami, gondoljuk.

Gondolsz-e arra, hogy éppen ez a „valami“, ez nem mindegy? Ér-
tékeid közt sorrend van. S az értéksorrend megtartása a te emberi ér-

téked bizonyítványa. Minden közösség, család vagy egyház annyira erős vagy gyenge, amilyen egyéniségekben, magatartásban súlyos tagot számlál tagjai közé. Mert naponként megmérjük és megszámláltatunk, mint ahogy Augustus császár megszámláltatta országa lakóit a karácsonyi történetben.

E válságba jutott világban a megtartás lehetősége is válságba jutott? Nincs kivezető út? Nincs olyan kulcs, amelyik a megtartás páncélszekrényének egyetemes zárjába találna? Gyarlóságokat, mások gyarlóságát látva félsz? Féltesz?

Ha így van, akkor neked szól a karácsonyi üzenet: ne féljétek! Önemészto, tehetetlen búsulással még semmit a világon megtartani nem lehetett. A félelem szétrieszt, a bizalom összetart. Bízál abban, hogy Isten örömszerző követének, figyelmeztető segítségnek küldte ezt a karácsonyt is. Azzá is válik, ha hiszed, hogy az, akit megtalálsz, vagy megtalálhatsz ez ünnepen, az a te, a mi, a világ Megtartója. Ő és az Ő tanítása, és példája az az egyetemes kulcs, ami az emberi megtartás egyetlen lehetősége, eltekintve attól, hogy a világ minek nevezi. Ha használjuk ezt a kulcsot, kinyílik a világ, az emberi békességnek a zárja. Ő megtartja a két karral ölelő, Isten és embert összekelkeztető szeretet parancsában. Az „ujj” elengedi azt a gombot.

Megtartja családod békességét, ifjainknak megtartó eszményeket ad, a lelket tartalommal, az egyházat hivatásának megélésével tölti meg. Megtanít arra, hogy nem a szavak halnak meg, hanem a szavak mögött a cselekvő, értékhordozó ember gyengült meg.

Ünnepi érzésünk emelkedett távlatából, keserü szájizzel, de rá-övünk arra, egy író megfogalmazásában, hogy bizony mi nem vagyunk azonosak önmagunkkal. Azzal, amik szeretnénk lenni, amilyen megtartók akarnánk lenni. Ezért nem tudunk Istennek dicsősége, a földön békesség és jóakarát lenni.

Nem tudjuk életünk naponkénti gyors egymásutánjában megtartani a Megtartót. Félnünk és féltünk. Nekünk szól az üzenet: ne féljétek, mert nagy örömet hirdetek néktek az ünnep üzenetében: ha akarod, neked született meg a Megtartó, hogy azonosak legyetek önmagatokkal.

Ha akarod, lépj rá a lelki vezeklés és önmagunk látásának útjára. Találkozzál a soha nem félő mindig élő eszménnyel: Jézussal. Mutasd meg magad, a bizó embert, az egymás bátorításáért csalárodnak, embertársadnak, egyházunknak, hogy legyetek ti is öröme az „egész népnek”, a megtartásnak félelem nélküli munkálói. Ámen.

A BEVÁLTOTT ÍGÉRET

ApCsel 2, 39

Karácsonykor Jézus születését, az adventi ígélet beváltását ünnepe-
peljük. Emberi hivatásunkban sokszor elgyámoltalanodó hitünk és re-
ményünk gyámköve is lehet ez az ünnep, amikor kilombosodhatik
bennünk az a tudat, hogy Isten az embert nem hagyja el. Ígerte hogy
mint gyermekeit, munkatársának „hív el”. Adottságaink áldásán ke-

resztül kezeseknek állított, hogy az isteni álomból emberi valóság legyen. Minden jóakarátú ember születésében és életében ígéretének beváltására ismerünk. Legkivált a Jézuséban, akit a legnagyobb ígéretnek tartunk. Erről akarok ma beszélni.

Megvallom, hogy az ígéretről a mai embernek nagyon nehéz beszélni. Oka az lehet, hogy ezt a „termőfát”, amit anyanyelvünkben az ígéret szavá nemesítettünk, úgy lekopaszítottuk, hogy maholnap sem terméséről, sem leveléről nem lehet ráismerni. Lejáratta az ember annak becsületét, értékvesztett lett. Őseink tudták ezt többek közt akkor is, amikor a „véres farsang húshagyókeddezzet” a XVI—XVII. századváltón, mert a fejedelmi ígéret visszavonásáért lázadtak fel és csífolattak meg... S a történelmet ismerő ember felsóhajt: „Istenem, még hányszor!”

A mai ember előtt sem hétzáros titok az ígéret lelkiismeretre nehezítő súlya. Talán azért van, hogy inkább ígéretet, mint ígér. Még jó, ha felteszi a kérdést csendes percében magának: kinek ígérjek? Aki rászorult, vagy aki rászolgált? Rendszerint mindenkinek, sokszor egy dolgot kettőnek-háromnak is, elfeledve, hogy „kétszer nem lehet valahová először megérkezni”. Vagy talán a nagy Batu kánnal vallják az ígéretők, hogy „azért hazudnak össze annyit az emberek az ígéretben, mert félnek, hogy aki igazat mond, az nem betegségben hal meg”. De már a kisgyermek is tudja, hogy nem minden ígéret készpénz.

Mit tegyünk hát? Töröljük ki szótárunkból ezt a címszót: ígéret? Úgy gondolom, hogy elhamarkodva „vetnők a fa gyökerére a fejszét”, ha az emberi ígéret, ígéretés beváltását, megadását, gyümölcsét keresnők a szó mögött. Csalódásaink és megcsalodottságaink egyéni szempontjából jogosan tartanók kezünk ügyében a bizonyos tisztító fejszét.

Van azonban egy más ígéret is Ez nem reked meg a biztatásban, hanem értelmes létünk naponkénti biztos tudatává válik az ígéretben beváltott tények alapján. Ez Isten ígérete, amit Ő ígér. Ígéri a napban a fényt, a föld takarózó melegét és kis világunk létalapját. A forrásban ígéri nem csak az aranyat érő májusi eső minden cseppjét, hanem a tengerek összességét is. A tavasz vidám mosolyában, „a minden csínyre friss áprilisban” az áldással terhes őszök komoly áldását is ígéri. A születésben nemcsak az életet, hanem a megbékéltető halált is. A bánatban a vigasztalást, a szomorúságban az örömet. Az egész külső és belső világunkat nekünk ígerte és naponta nekünk is adja. Szükség van arra, hogy e gondolat naponta újjászülessen, megújuljon bennünk. Istennek erre gondja van.

Hitvilágunk, belső életünk újjászületésére, megújítására Istennek minden időkbén gondja volt. Amikor Ő akarta gondolatának kimondására, akaratának teljesítésére, példaadásra, „követet”, embert küldött ígérete szerint. Olyan világos beszéd volt ez, hogy Isten követeit az emberiség felismerte. Születésüket a képzelet színes arany-vattájába csomagolva helyezte el a világtörténelem tarka karácsonyfáján. A legszebb, a legcsodálatosabb születéstörténet a Jézusé. Utólag döbbenetek rá az emberek arra, hogy ő volt a legfontosabb isteni küldött, mert arra volt a legnagyobb szüksége a világnak, amit Ő hirdetett a szeretetre.

Az ágban is fát látó emberből felbukkan a kérdés: Isten legfontosabb ígéretét miért váltotta be Jézusban? És miért akkor, abban az

„idők teljességében”? Magyarázatát és okát abban látom, hogy akkor is nagy válságban volt az ember. Gondolkozásuk leszűkült egyéni kényelmükre és előhaladásukra, mint azt Bethlen város lakói példázzák. Máriának és Józsefnek, a még el nem felejtett ismerősöknek, nem volt helyök — az írások szerint — a vendégfogadó házánál és asztaluknál egy falat kenyér. Kényelmükért megtagadták ember voltukat.

Minden nap bírkóztak a bizonytalanság földhözvető erejével, s ebben a küzdelemben az ember volt a gyengébb. A biztonságnak egy enyérnyi helyét sem érezték magukban. Félték, mint a betlehemi pásztorok, minden rezzenése az életnek létük nyugodtság-tengelyét fordította ki. Félték éjjel és nappal, mint az állatok. Ösztönszintre süllyedt bennük a hívó ember.

Az emberek önmagukat a világ bölcsességkövének hihették, de mégis naivak és együgyűek voltak, mint a keleti bölcsek is. Csak az egi csodának hittek, arra néztek és nem vették észre a heródesi bukatókat. Bölcsek voltak, de nem értelem szerint.

Kétszínűvé és kegyetlenné lettek az emberek egyéni céljaik elérése érdekében, mint Heródes, ki törvénytelenességgel, gyermekgyilkossággal épített gátat vélt biztonságának. Lelkiismeret-koldussá, erkölcsi fogyatékosná vált az ember.

Ebben a lélek életszint alatti állapotban az emberek nem érezték önmagukban kellő kezességet arra, hogy kiigazítsák, megjavítsák vagy megváltsák eddigi életüket, önmagukat. Tanácstalanságukban társtalankok, úttalanok, igazság- és szeretetnélküliek maradtak, csak a nagy lélektől-lélekig érő vágy kötötte össze őket: Isten nem hagyja el az embert. Ebben a csődbejutott lelki világban Isten valóraváltotta megigazító, megváltó gondolatát: megszületett Jézus, példának közöttünk, példaadóan felettünk. Tanításában Isten-mutató, életében szeretet és evangéliumi sorsot hordozó volt. Három évi tanítása után is még annyira idegen volt az az életgondolat, hogy a nagypénteki tragédia sem tudott önmaguk felé eligazító utat találni a tanítványokban. Csak pünkösd érett szellemében tudott Péter apostol így nyilatkozni karácsonyos lelkesedéssel: „Nektek lett az ígéret — ez a jézusi ígéret — és a ti gyermekeiteknek.” Visszatekintve a megtett útra, a bizonyosságot nyert embernek biztonságával vallotta, hogy Isten valóra váltotta Jézusban ígéretét, megmutatta az ember iránti gondoskodását, mert új életet, utat és igazságot adott benne és általa. Békét, jóakaratot, egyszóval szeretetet ígére általa az Isten dicsőségére.

Helyesbíteni szeretnék valamit. Isten Jézusban nem csak ígért és adott, hanem nekünk is és gyermekeinknek is ígéri és adja ugyanazt. Amit pedig Isten ígér, azt meg is adja. A közmondás szerint nem siet, nem késik és mégis mindig elérkezik. Az emberhez, hozzánk érkezik el. Ígéretének megvalósítását reánk bizta. Ezért maradt vágyba szorult kívánság, gyümölcstelen fa a jézusi ígéret, mert nem kapjuk késszen, tanulunk, tennünk kell érte. Úgy vagyunk, mint annak az asztalosnak a fia, ki apja halála után a mesterség minden szerszámát örökölte apai jussként, de mivel annak idején nem tanulta meg az apa mesterségét, nem érti a mesterség fogásait, egy árva szeget sem tud jó helyre beütni.

Azóta kétezer év telt el, és ne sértődj meg, ha megkérdezem: mit tanultál és mit valósítottál meg a jézusi életből, tanításból? Jobb lett-e az emberiség és benne az ember? Ha úgy érzed és látod életedben, hogy mély hullámvölgybe került az élet, a lét; ha azt tapasztalod, hogy

hiánycikk lett a becsületesség, az őszinteség, a tisztesség, a barátság, a szeretet a jóság, akkor keveset valósítottál meg ebből az ígéretből. Érted-e, hogy egy jobb, igazibb, emberibb élet megszületésének lehetőségét is kiszorította belőled egyéni kényelmed, mint a betlehemiek-ből akkor Jézus születésekor, amikor nem volt helye. Félsz-e, mint a pásztorok? Önmagadat a bölcsek kövének, a világ igazságának tartod-e? Látod-e, hogy milyen heródesien kétszínű lett az ember és ember közti viszony? Ha igen, akkor tudod, hogy a világ legnagyobb ajándéka az, amit Isten ígért Jézusban neked és a te gyermekeidnek. Minden karácsonykor ígéretére figyelmeztet Isten, hogy akaratot támasszon benned a megvalósítására. Reád bízta Isten, s mindazokra, akik előttünk jártak és utánunk jönnek, s minden jóakarató emberre. Megvalósíthatod, ha tudsz szólani ma is: jertek, menjünk el mind Jézusig, menjünk, mint a pásztorok, bölcsek és a keleti királyok. Mind! Senki se maradjon ki ebből, mert a holnap nem magánügyünk, hanem közügy, mint a boldog karácsony. A te ügyed és az Istené. Közügy, hogy legyen béke és jóakarát, emberséges őszinte szeretet és így dicsőség Istennek. Érezzed: tied az ígéret, de a tied a megvalósítás is. Adjon az Isten erőt és egészséget, hogy legyen sok boldog karácsonyunk a hétköznapokon is. Amen.